

เทศน์เช้า วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสวงหา ขนาดช่วงแสวงหาที่ท่านพยายามเอาตัวท่านให้รอดได้ เวลาท่านขึ้นฝั่งแล้วนะ คนถึงฝั่งขึ้นฝั่งแล้ว นั่นเป็นที่ปลอดภัย อย่างพวกเรามันยังไม่ขึ้นฝั่ง เรายังอยู่ในวัฏสงสาร เรายังต้องตะเกียกตะกายกันไปนะ

คำว่าตะเกียกตะกาย เห็นไหม ชีวิตนี้มีค่า ชีวิตนี้มีค่า.. เพราะชีวิตนี้มีค่า ชีวิตนี้มีความสุข ความทุกข์ วัตถุประสงค์ คุณเครื่องลายครามสี ของชิ้นหนึ่งหลายๆ สิบล้านเลย มันมีชีวิตที่ไหนล่ะ? มันมีความสุข ความทุกข์ที่ไหน? มันไม่รู้ตัวมันนะ แต่เรานี้ไอ้โฮ.. ไปหยิบจับมือไม้สั้นหมดคนนะ เพราะชิ้นหนึ่งมันหลายสิบล้าน

จะมีค่าแค่ไหนเขาก็ไม่มีชีวิต เขาก็ไม่มีความสุข ความทุกข์ ไอ้เราต่างหากมีความสุข ความทุกข์นะ ถ้ามีความสุข ความทุกข์ ความรับรู้สึก นี่คือชีวิตของเรา ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เห็นไหม นี่วันนี่วันพระ วันพระ พระผู้ประเสริฐ.. พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราพยายามค้นคว้า แสวงหาของเรา นะ อย่างเช่นเราเกิดมาเรามีพ่อแม่ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ทำไมพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกล่ะ? เพราะพ่อแม่ให้ชีวิตเรามา

ชีวิตนี้ เห็นไหม ชีวิตนี้ได้มาอย่างไร? เวลาถ้าเป็นจิตนะ เวลามันไปเกิดในนรกอเวจี มันไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม นี่โอปปาติกะเกิดเองโดยกรรม แต่เราเกิดเป็นมนุษย์เราต้องอาศัยพ่ออาศัยแม่นะ ถ้าไม่อาศัยพ่ออาศัยแม่เราเกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ นี่เห็นไหมมันเป็นทางผ่าน เพราะอะไร? เพราะเกิดในไข่ ดีเอ็นเอ พันธุกรรมของพ่อของแม่ทั้งหมดเลย

ร่างกายนี้ของพ่อของแม่หมดคนนะ แต่จิตใจของเรา เพราะเราปฏิสนธิในไข่ อยู่ในครรภ์มา ๙ เดือน เวลาคลอดมา เห็นไหม เราจะบอกว่าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกเพราะอะไร? พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกเพราะมันจับต้องได้ไง เวลาคนเขาขึ้นฝั่ง เขาเป็นพระอรหันต์ เขาลีนกิเลสไปเขาขึ้นฝั่ง แล้วพ่อแม่ของเราเป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นพระอรหันต์ของเรา เราจับต้องได้ แต่จิตใจเราจะ เป็นพระอรหันต์เราจับต้องที่ไหน?

นี่จิตใจของเรา จิตใจเราจะเกิดในอะไร? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมานะ เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาเกิดมา เห็นใหม่ เกิดในวันวิสาขะ เวลาเกิดในธรรม ตรัสรู้ธรรมนี้ พระพุทธเจ้าเกิดอีกรอบหนึ่ง เกิดจากภรรยาสา เกิดจากปฏุนเป็นพระอรหันต์ แล้วเวลาวันวิสาขะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไป

นี่เวลาปรินิพพานไป ถ้าเป็นอย่างเรานะ เวลาเราตายไป เห็นใหม่ คนไม่ถึงฝั่ง เราตายไปนี่ตายไปในวัฏฏะ ตายเป็นผลของวัฏฏะ มันก็หมุนไปมันก็ไปเกิดอีก ไปเกิดอีก แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตายแล้ว เห็นใหม่ เวลาเกิดเป็นมนุษย์ นี่มนุษย์มีค่ามาก เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ต้องผ่านจากพ่อจากแม่ จากธาตุ ๔ ของพ่อของแม่รวมกัน แล้วจิตปฏิสนธิขึ้นมาเป็นร่างกายถึงเป็นเรา เวลาเราตายไปเราก็ทิ้งธาตุ ๔ ไว้ที่นี้ ทิ้งธาตุขันธ์ไว้ที่นี้ แต่จิตมันไปอีกนะ พอจิตมันไปอีกนี่มันไม่ขึ้นฝั่งไง พอไม่ขึ้นฝั่งมันก็เวียนตายเวียนเกิด มันหมุนเวียนของมันไป

ฉะนั้น เวลาผู้ที่ขึ้นฝั่งแล้วนี่ขึ้นฝั่งที่ไหนล่ะ? เห็นใหม่ เพราะว่าถ้าเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เวลามาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์เรา นี่เวลาฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำเร็จเป็นแสนๆ เป็นล้านๆ นะ แสนๆ ล้านๆ นั่นเป็นอะไร? นั่นเป็นจิต เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม

แล้วมนุษย์ล่ะ? มนุษย์ เห็นใหม่ คุณใช้เวลาสำเร็จแต่ละองค์ ในสมัยพุทธกาลเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ พระสำเร็จที่หนึ่ง ๕๐๐-๑,๐๐๐ นี่สำเร็จหมด สำเร็จหมด เป็นพระอรหันต์ทั้งนั้นเลย แต่เป็นพระอรหันต์แล้วนี่มันเคลื่อนไหวได้ มันแสดงธรรมได้ มันรู้ได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับยสะ พูดกับปัญจวัคคีย์

“เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ ทั้งเราด้วย ๖๑ องค์ เธออย่าไปซ้อนทางกัน”

นี่พระอรหันต์ล้วนๆ พระอรหันต์ชัดเจนเลย พระอรหันต์ของจริงๆ เลย แล้วสมัยพุทธกาล เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ ในพระไตรปิฎก เห็นใหม่ สำเร็จที่หนึ่ง ๕๐๐-๑,๐๐๐ นี่สำเร็จๆ แล้วเราล่ะ? เราล่ะ? นี่ถ้าเราสำเร็จเราสำเร็จที่ไหน? นี่มีคุณค่าตรงนี้ไง ฉะนั้น เราอยู่ในโลก เราเกิดมานะมีพ่อแม่ ถ้ามีพ่อแม่ นี่มันเกิดโดยเวรโดยกรรม เรามีพ่อแม่ เรามีจิตปฏิสนธิจิตของเรา เวรกรรมเราก็ต้องดูแลกันไป

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณ นี่สิ่งใดกระทบกระเทือน สิ่งใดต่างๆ ถ้ามันไม่รู้ เห็นไหม ไม่รู้ ไม่เข้าใจ นั่นมันก็เป็นเวรเป็นกรรม นี่เวรกรรมของพ่อแม่ เวรกรรมของคุณ เวรกรรมมันมีกันมา กรรมดี อภิสัตบุตร์เกิดมาแล้วดี นี่ถ้ากรรมไม่ดีมาล่ะ? มันก็มา นี่เพราะอะไร? เพราะในวงตระกูลของเรามันตัดกันไม่ขาดหรอก พอตัดกันไม่ขาดมันมีแต่ความสะเทือนใจ ถ้าความสะเทือนใจนั้น นี่เวรกรรมทั้งนั้นแหละ

ฉะนั้น เวรกรรมอย่างนี้มันเป็นเรื่องของโลก นี่เราเกิดมากับโลก ถ้าเวรกรรมมันมีเราก็บริหารจัดการ คำว่าบริหารจัดการหมายความว่าถ้าเราศึกษาธรรม เราศึกษาธรรม เราเข้าใจ นี่เห็นไหม กรรมมันมีมาอย่างไร? แล้วกรรมมันขับเคลื่อนออกมาจากใจ ใจนี้เวลาขับเคลื่อนขึ้นมามันขาดสติ มันทำเต็มไม้เต็มมือหมดทุกอย่างเลย ทำเต็มกำลังเลย แต่พอทำเสร็จไปแล้ว ถ้าคนมันมีวาสนานะ โอ้โฮ.. คอตคนนะ เสียใจ เสียใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “สิ่งใดทำแล้วเสียใจ สิ่งนั้นไม่ดีเลย”

ถ้าไม่ดีเลย ฉะนั้น ควรจะอย่างไรล่ะ? ควรจะตั้งสติ ควรจะตั้งสติเพราะเราก็ศึกษา เห็นไหม เราศึกษา เราเกิดมาเป็นชาวพุทธพบพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนเรื่องอะไรล่ะ? พุทธศาสนาสอนกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี คนดีนี้มีความกตัญญู มีกตเวที รู้จักคุณคน นี้มีคุณๆ เห็นไหม คนมีคุณกับเรา เราก็คิดถึงคุณของเขา ความรุ่มเย็นเป็นสุขที่ไหน?

คูสิสังคมไทย สมัยโบราณเขาตั้งน้ำไว้หน้าบ้าน เวลาคนเดินทางมาหิวกระหายก็ให้เขาได้ดื่มกิน นี่เขาจะเสียสละของเขา เพื่อประโยชน์ของเขา โอ้คนเราผ่านมา เราหิวกระหายมาเราได้กินน้ำสักแก้วหนึ่ง แล้วเรามีความสดชื่นนี่เราคิดถึงคุณเขาไหม? นี่เครื่องหมายของคนดี ถ้าคนแสดงออกเครื่องหมายของคนดี คนดีแสดงออกแต่สิ่งที่ดีๆ สังคมมันจะวุ่นวายไปไหนล่ะ? สังคมมันวุ่นวายที่ไหน? มันวุ่นวายเพราะมันเห็นแก่ตัวใจ

นี่สมัยปัจจุบันนะ เวลาใครเอาโอ่งน้ำไปตั้งไว้หน้าบ้านนะ นี่เขาก็จ้างคนมาทาบทิ้งใจ ได้ข่าวมาอย่างนั้น เขาให้คนมาทาบนะ เขาบอกทำไมนะ? เพราะคนมันมีน้ำกิน มันไม่มาซื้อน้ำ เขาจะให้คนไปซื้อน้ำของเขา เขาเอาน้ำไว้ขาย ถ้าเอาน้ำไว้ขาย ถ้าคนไม่มีน้ำกินก็ต้องไปซื้อน้ำเขา ถ้าคนมีน้ำกินเขาก็ไปกินน้ำนั้น เขาก็ไม่ได้ประโยชน์

นี่คนๆ หนึ่งเขาหวังดี เขาทำเพื่อประโยชน์ เพื่อสังคม เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของสังคม อีกคนหนึ่งเห็นแก่ตัว ไปทูปของเขา ไปทำลายของเขา ไม่ให้มีดีมีกิน จะต้องได้ไปซื้อเขา แล้วเขาก็เอามาขาย เขาจะตัดดวงเอาผลประโยชน์ เห็นไหม นี่จิตใจคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าจิตใจคนไม่เหมือนกัน ถ้าเห็นแก่ตัวอย่างนั้นแล้วมันจะไปไหนล่ะ?

เขาทำคุณงามความดีของเขานะ แล้วเราไปขวางเขา เราไปทำลายเขา นี่เวรกรรมมันจะส่งผลให้กับจิตดวงนั้น นี่สิ่งใดก็แล้วแต่ เวลาเราทำแล้วเราไปขายน้ำขายทำขึ้นมาเราได้ตั้งกี่ไหม? ได้.. ได้ตั้งกี่มาแล้วเราเอามาใช้สอยเพื่อประโยชน์กับชีวิตเราใช้ไหม? ใช้.. แล้วสิ่งที่เราทำไปนี่เรารู้ไหม? รู้.. รู้แล้วมันฝังใจไปไหม? ฝัง.. แล้วมันจะไปไหนล่ะ?

เวลามันตายไป นี่เพราะบุญ กรรม มันฝังกับใจดวงนั้นไป ความลับไม่มีในโลก ใครเป็นคนทำ? คุณติเวลาจ้างฆ่าคน ในทางกฎหมาย นี่ผู้จ้างวานฆ่า ผู้ฆ่าประหารชีวิต ผู้จ้างวานฆ่า ประหารชีวิต ๒ คน ผู้จ้างวานฆ่าเขา เห็นไหม ไม่ได้ทำ จ้างวานไปฆ่า

จิต! จิตเวลามันทำขึ้นมา มันให้ร่างกายไปทำ ทุกอย่างไปทำมานี่มันรู้ของมันไหม? มันรู้ของมันนะ นี่สิ่งนี้รู้ของมัน ถ้ารู้ของมันแล้วมันฝังใจไหมล่ะ? นี่เวรกรรมมันไป ปิดไม่พ้นหรือ ฉะนั้น พูดยิ่งว่าเขาคิดว่าเป็นประโยชน์กับเขา นี่ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า

“คนโง่ ทำแต่สิ่งโง่ๆ แต่เขาคิดว่าเขาได้ประโยชน์ไง”

เขาไม่ทันใจของเขา เขาคิดสิ่งใด จินตนาการอย่างใดว่าเป็นประโยชน์ของเขา เขาก็ทำของเขา แต่สิ่งนั้นจะเผาผลาญเขาเอง เพราะเขาหาแต่เรื่องเวรเรื่องกรรมใส่ใจเขาเอง.. คนดี คนดีคิดแต่สิ่งที่ดีๆ ทำเพื่อประโยชน์ นี้อยากชวนขวย อยากทำเพื่อประโยชน์ แต่! แต่ในโลกนี้คนดีและคนชั่วอยู่ร่วมกัน ในหัวใจของเรา ความคิดดีคิดชั่วมันก็อยู่ในใจของเรา เต็มมันก็คิดออกมา เต็มมันก็มีแรงขับออกมา เราถึงต้องมีสติ

เราอยู่ทางโลก สังคมโลกก็เป็นอย่างหนึ่งนะ ถ้าสังคมโลกเป็นอย่างหนึ่ง ถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์ในใจนะ เราจะอยู่ในสังคมด้วยความสบาย ความสบายนะ มันอึดอัดใจไหม? มันขัดข้องใจไหม? มันพิศพิศๆ เลยนะ ทำไมเขาทำกันอย่างนั้น? ทำไมเขาเบียดเบียนกันอย่างนั้น? ทำไมเขาแย้งกันอย่างนั้น? ทำไมเขาทำอย่างนั้น? เราเห็นนะ แต่ทำไมเขาทำล่ะ? แล้วไปบอกเขานะ ถ้าเราไปบอกเขาว่าเขาหัวเราะเยาะใส่เลยที่เราเป็นคนโง่

หลวงตาท่านบอกว่า “ถ้าพูดถึงโง่งนะ ทางโลกท่านบอกท่านโง่งมาก” โง่งหมายความว่า ท่านไม่แสวงหาผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น ท่านทำเพื่อสังคม ท่านทำเพื่อโลก ท่านบอกว่าถ้าพูดถึงทางโลกเขาว่าโง่งนะ ท่านยอมรับว่าโง่งเพราะไม่หาผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ถ้าพูดถึงทางธรรมเห็นไหม ท่านบอกว่าท่านฉลาด ท่านฉลาดเพราะท่านเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่าง ท่านทำเพื่อให้สังคมได้เห็น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าคนโง่งทำแต่สิ่งที่เป็นเวรเป็นกรรมให้กับตัวเอง แต่ถ้าคนฉลาดเขาเสียสละเห็นไหม เสียสละเพื่อประโยชน์ ทางโลกเขาว่าโง่ง คนๆ นี้ไม่รู้จักหาผลประโยชน์ คนๆ นี้ไม่รู้จักทำเพื่อตัวเอง ทำเพื่อตัวเองก็ได้ทำแล้วไง เวลาทำเพื่อตัวเองนะ สิ่งใดมันจะมีประโยชน์กว่า นั่งสมาธิภาวนา เพราะนั่งสมาธิภาวนาเพื่ออะไรล่ะ? เพื่อหัวใจให้สิ้นกิเลส ถ้าสิ้นกิเลสมันก็ขึ้นฝั่ง

ถ้าการขึ้นฝั่งได้ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดวันวิสาขบูชา บรรลุธรรมในวันวิสาขบูชา ปรีณิพพานในวันวิสาขบูชาแล้วไม่เกิดอีก ไม่เกิดอีก จบ ขึ้นฝั่งแล้ว.. แต่ของเรายังไม่ขึ้นฝั่ง พอไม่ขึ้นฝั่งแล้วมันมีความสงสัยนะ เกิดมาจากไหน? เกิดมาทำไม? แล้วตายแล้วจะไปไหน? ตายแล้วจะไปอยู่อย่างไร? สิ่งนี้น้อยมันก็ทำให้เราเฉา อย่างน้อยมันก็ทำให้เราเหงาหงอย อย่างน้อยมันก็เผาผลาญใจเราแหละ เห็นไหม นี่คือน้อยน่ะ

กิเลสอย่างหยาบๆ คือ โลภะ โทสะ โมหะ คือความโลภ ความโกรธ ความหลง มันจับคันเต็มทีเลย แต่กิเลสอย่างละเอียดคนะมันอ้อยสร้อย หงอยเหงา เศร้าซึม เห็นไหม นี่จิตเดิมแท้ที่ฝังไส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส มีเงินมีทองมั่งมีมหาศาลไว้เต็มบ้านเลย แล้วก็เหงา มันช่วยอะไรไม่ได้ เวลาทุกข์เงินมันก็ไม่ช่วยให้สุขสบายนะ ข้าวของเงินทองก็ไม่ช่วยอะไร นี่เครื่องลายครามชิ้นละ ๓๐-๔๐ ล้านมันก็ไม่ช่วยให้หายทุกข์นะ ไม่ช่วยหรอก!

เราต่างหากช่วยตัวเอง ใจต่างหากช่วยใจเราเอง ถ้าใจเราช่วยตัวเอง เห็นไหม เรามีสติปัญญาขึ้นมา นี่มันจะเสียสละแล้ว ถ้าใจของคนมีหลักมีเกณฑ์นะ เงินทองก็มี เครื่องลายครามเก็บไว้ดูคนเดียวไม่มีประโยชน์เลย

นี่ถ้าบริจาคไปให้เป็นของสาธารณะ ทุกคนจะได้อะไรได้เห็นไปหมดใช่ไหม? พูดว่าเครื่องลายครามชิ้นนี้มันมาจากไหน? ยุคไหน? สมัยไหน? สังคมเจริญมาอย่างไร? มันเป็นเรื่องเจริญปัญญา กับสังคมอีกมหาศาลเลย เราเสียสละคนเดียวได้ประโยชน์อีกมหาศาลเลย ถ้าใจเป็นธรรม

ถ้ามันรู้จักคิด ถ้าใจไม่เป็นธรรมนะ ของกู ของคุณะ อุตสาหไปแสวงหามาแล้วก็เอาไปซ่อนไว้
แล้วก็นั่งคุณคนเดียว พอนั่งดูเสร็จแล้วนะมันก็ทุกข์อีกต่างหาก

นี่ใจถ้าใจมันเป็นธรรม มันคิดของมัน มันไปอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าใจมันเป็นโลกๆ นะ
ฉะนั้นโลกเป็นอย่างนั้น ถ้าเราจะช่วยเหลือเขา เราเห็นแล้วมันเศร้า เห็นไหม ทำไมเขาทำกัน
อย่างนั้น? ทำไมเขาทำกันอย่างนั้น? ทำไมเขาไม่คิดเพื่อประโยชน์?

นี่พูดถึงเวลาเพื่อเสียดสีในสังคมนะ แต่ในกิจกรรมการบริหารจัดการ ในการแข่งขัน ถ้า
เราซื้อบื้ออยู่ เราไม่มีสติปัญญาอยู่ เราจะรักษาองค์กรนั้นไว้ไม่อยู่ คนที่จะรักษาองค์กร จะรักษา
ประเทศชาติต้องมีปัญญา ต้องรู้จักเล่ห์เหลี่ยม รู้จักสังคม รู้จักโลก แล้วจะพาโลกนั้นไปรอด ถ้า
เราบอกว่าซื้อนะ เสียดสีๆ ยกประเทศให้เขาหรือ? เรายกประเทศให้เขาเลยหรือ? มันก็ไม่ใช่

การเสียดสีนี่มันเสียดสีที่ความยึดมั่นถือมั่นในหัวใจ เสียดสีขนาดไหน เห็นไหม คุณ
เวลาชำระกิเลสในหัวใจแล้ว ร่างกายมันบอบสลายไปไหนล่ะ? มีขนหลุดสักเส้นหรือไหมล่ะ? มี
สิ่งใดที่หลุดไปบ้าง เวลาตัดกิเลสนี้ตั้งแขนขาด เห็นไหม เวลาตัดกิเลส ชำระกิเลส สมุจเฉท
ปหานตั้งแขนขาดเลย แล้วมันมีอะไรบอบสลายไปในร่างกายเราบ้างล่ะ? ไม่มีอะไรบอบสลายไป
อยู่ครบบริบูรณ์ แต่กิเลสเป็นนามธรรมมันสิ้นไปจากใจ

นี่ก็เหมือนกัน ความเสียดสี ความรู้สึก ความสุข ความทุกข์ สิ่งต่างๆ นี่เราทำเพื่อ
ประโยชน์ตรงนั้น เราไม่ได้ยักวัดดู ยกบ้านยกเรือนให้ใคร เราไม่ได้เสียดสีให้ใคร เราเสียดสี
ความยึดมั่นถือมั่น ความเห็นผิด ความสะท้อนต่อสังคม ความเบียดเบียนกัน ความทำร้ายทำลาย
กัน ฉะนั้น เราตั้งสติของเรา

เราเป็นชาวพุทธนะ จะบอกว่าเวลาเราทำความดีขนาดนี้ แล้วเราบอกว่าทำไมสังคมเป็น
แบบนี้? ทำไมเขาไม่เห็นดีเห็นงามไปกับเรา? วุฒิภาวะของใจ ใจมันต่ำ ใจมันไม่มีการฝึกหัดมา
เขาจะคิดเหมือนเราไม่ได้หรอก เขาจะคิดเหมือนเราไม่ได้ คุณสัตว์สิ สุนัขนี่มันรักเรานะ มันมอง
ตานี้มันรัก มันอยากรักเรามาก มันแสดงความรักด้วยการกระโจนใส่ล่ะ ล้มเลย มันรักมากนะ
มันพัวพันกับเรานะ

เราจะบอกว่าสุนัขมันมีความรู้สึกนึกคิดได้แค่นั้น สัตว์ สมองมันมีแค่นั้น มนุษย์ฉลาด
กว่า ที่นี้มนุษย์ฉลาดกว่า มนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันทำไมคิดดีคิดชั่วล่ะ? มนุษย์ด้วยกันคิดดีๆ

เหมือนกันสิ.. มนุษย์มันก็มีวุฒิภาวะที่การศึกษามา การฝึกหัด การฝึกฝนมา พันธุกรรมของมันมา มนุษย์ที่สร้างคุณงามความดี สร้างบารมีมา เห็นไหม มันจะมีจิตใจเข้มแข็ง จิตใจมีหลักมีเกณฑ์ จะไม่น้อมนำไปกับสิ่งที่เขาชักนำ แต่ถ้ามนุษย์มันอ่อนแอ ไม่ต้องชักนำมันจะวิ่งเข้าไปหาเขาเลย

โอ้โฮ.. คนเยอะ อู๋.. กลุ่มใหญ่ ไอ้คนที่ เป็นบัณฑิตมีอยู่ ๒ คน ไม่ไปหรอก ลำบาก โอ๊ย.. ไปทางนี้ดีกว่า อู๋.. คนเยอะ เขาถึงบอกว่าคนรักนี่คนอัดแน่นเลย เทวดาไม่ค่อยมีนะ ไปได้ยาก ฉะนั้น เวลาคนคิดนี่คิดกันอย่างนั้น โลกคิดกันอย่างนั้น ฉะนั้น เราอย่าเสียใจ

เราพูดนี้ก็เพื่อให้พวกที่เป็นพวกบัณฑิต พวกที่มีหลักมีเกณฑ์ เราอย่าเสียใจ ทำไมมันมีน้อย มีอยู่ ๒ คน ไอ้สังคมมันมีเป็นแสนๆ เป็นล้านๆ มันชักนำกันไป เรามีก่อน ๒ คน.. เหมือนกันที่นั่นคนเยอะ ที่นั่นคนเยอะ คนเยอะก็คนโง่ มันมีประโยชน์อะไรล่ะ? ๒ คนก็มีปัญญาเถอะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในป่าองค์เดียวนะ อยู่โคนต้นไม้ตรัสรู้อีกคนเดียวนะ

นี่จะโง่ จะฉลาด เราให้ฉลาดกับตัวเราเอง เราดูตัวเรา ใจเรา เราพัฒนาใจเรา อย่าให้เป็นเหยื่อ โลกเขาเป็นเหยื่อกันพอแรงแล้ว เราไม่ต้องเป็นเหยื่ออีกคนหนึ่งหรอก ตั้งสติไว้ วันนีวันพระ เห็นไหม ผู้ประเสริฐในหัวใจของเรานี้พระภายใน พระภายนอกไปหาวัดหาเจ้า นี่พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พระในหัวใจของเรา พ่อแม่ในบ้านเป็นพระอรหันต์ของเรา คุณแลรักษาเพื่อประโยชน์กับเรา

ความดีเป็นเครื่องหมายของคนดี เราต้องแสดงออก นี่มีความดีเก็บไว้ในใจ แล้วไม่ได้แสดงออกเลย อาย ทำไม่ได้ แต่มันคิดอยู่นะ.. เครื่องหมายของคนดี แสดงออก เราต้องทำของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อสังคมในครอบครัว เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขในครอบครัวของเรา เอวัง